

Sygn. akt IV Pa 4/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SSO Jerzy Zalasieński (spr.)

Sędziowie: SSO Katarzyna Antoniak

SSO Elżbieta Wojtczuk

Protokolant: sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. B.

przeciwko (...) Komitetowi Pomocy (...) w S.

o dopuszczenie do pracy i inne

na skutek apelacji powódki T. B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 listopada 2014r. sygn. akt IV P 328/14

I. zmienia zaskarżony wyrok i ustala, że T. B. łączy z (...) Komitetem Pomocy (...) w S. umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony od dnia 1 stycznia 2010 roku i nakazuje (...) Komitetowi Pomocy (...) w S. dopuszczenie T. B. do pracy;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. koszty procesu za drugą instancję między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt IV Pa 4/15

UZASADNIENIE

W pozwie z 16 czerwca 2014 r. skierowanym przeciwko pozwanemu (...) Komitetowi Pomocy (...) w S. powódka T. B. wniosła o ustalenie nawiązania stosunku pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, przywrócenie do pracy na stanowisku opiekunki domowej, zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w wysokości 4.800 zł brutto oraz przywrócenia terminu do wniesienia pozwu.

W odpowiedzi na pozew prezes pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym, w razie ustanowienia pełnomocnika, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa.

Ostatecznie pełnomocnik powódki domagała się ustalenia, że powódkę łączy z pozwanym umowa o pracę za czas nieokreślony od 1 stycznia 2010 r., nakazanie pozwanemu dopuszczenie powódki do pracy na warunkach umowy o pracę zawartej 2 stycznia 2008r., zasądzenia kwoty 4.800 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych, a w przypadku niepotwierdzenia stanowiska powódki – o odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. powództwo oddalił i odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że (...) Komitet Pomocy (...) w S. zawarł z Miastem S. umowy na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania osoby, która wymaga takiej pomocy na następujące okresy: od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r., od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. i od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

T. B. była zatrudniona w (...) Komitecie Pomocy (...) w S. od 1 stycznia 2008 r. jako opiekunka domowa w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.

W następnych latach na początku stycznia każdego roku na mocy aneksu o tym samym numerze 1 do w/w umowy strony przedłużały jej obowiązywanie odpowiednio do 31 grudnia 2009 r., 31 grudnia 2010 r., 31 grudnia 2011 r., 31 grudnia 2012 r. W dniu 2 stycznia 2013 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony do 31 grudnia 2013 r. na stanowisku opiekunki domowej w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu.

W dniu 7 stycznia 2014r. pracodawca wydał T. B. dwa świadectwa pracy, z których wynika, że była ona zatrudniona w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2012 r. oraz od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., a stosunki pracy ustały z upływem okresu, na jaki były zawarte umowy o pracę. Pismem z 17 marca 2014 r. T. B. złożyła w Okręgowym Inspektoracie Pracy w W. skargę na byłego pracodawcę.

Pismem z 15 maja 2014 r. udzielono odpowiedzi na powyższą skargę. Pismem z 29 maja 2014 r. T. B. zgłosiła pracodawcy wniosek o przywrócenie jej do pracy. Pismem z 6 czerwca 2014 r. pracodawca udzielił odpowiedzi na powyższy wniosek.

W ocenie Sądu I instancji powództwo T. B. było nieuzasadnione, dlatego też powinno zostać oddalone.

Jak wskazał Sąd Rejonowy, w przedmiotowej sprawie stan faktyczny był niesporny. Rozbieżności powstały przy jego ocenie prawnej w świetle obowiązujących przepisów. Jak wskazał Sąd pierwszej instancji, zasadność roszczeń powódki okazała się uzależniona od oceny rodzaju umowy o pracę, jaka miała łączyć strony od 1 stycznia 2010 r.

Jak wskazał Sąd Rejonowy, spór między stronami procesu ostatecznie dotyczył tego, czy umowy o pracę zawarte z powódką na czas określony były zawierane, czy też nie w warunkach art. 25¹ § 3 pkt 2 kp, a w szczególności, czy praca powódki na stanowisku opiekunki domowej stanowiła zadania realizowane cyklicznie. W ocenie Sądu I instancji, umowa o pracę zwarta pomiędzy T. B. a (...) Komitetem Pomocy (...) w S. została zawarta w celu wykonywania zadań realizowanych cyklicznie. Sąd Rejonowy argumentując swoje stanowisko wskazał, iż jak zostało określone w Nowym słowniku języka polskiego (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003, str. 1216 i 102) „zadanie” to „cel, misja do wypełnienia, posłannictwo, obowiązek”, a „cykliczny” to „dotyczący cyklu, występujący w formie cykli, powtarzający się w regularnych odstępach czasu”. Zatem „zadania realizowane cyklicznie” to innymi słowy „obowiązki powtarzające się w regularnych odstępach czasu”. Następnie, Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż praca powódki na stanowisku opiekunki domowej polegała na szeroko pojętej opiece nad podopiecznymi objętymi taką opieką na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w S.. Powódka realizowała te zadania w wykonaniu corocznie zawieranych umów zawartych pomiędzy pozwanym a Miastem S., a dotyczących wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. W ocenie Sądu Rejonowego, bezspornym jest, że co roku Miasta S. organizuje konkurs ofert na wykonywanie tych zadań, co którego przystępuje pozwany, a w razie pozytywnego dla

nego wyniku, zawiera z Miastem S. stosowną umowę. Zatem pozwany zatrudniał powódkę jedynie do realizacji zadań szczegółowo określonych w umowach zawartych z Miastem S.. Niewątpliwie zadania te miały charakter cykliczny, w tym przypadku co do zasady powtarzający się co rok, z hipotetyczny wyjątkiem w przypadku, gdyby pozwany nie wygrał takiego konkursu ofert. Obowiązki powódki były więc skorelowane z corocznym wygrywaniem konkursu ofert przez pozwanego na wykonywanie zadań zleconych przez Miasto S. z terminem określonym na ich wykonanie na 1 rok.

Sąd Rejonowy, powołując się na orzecznictwo, m. in. na wyrok Sądu Najwyższego z 21 września 2011r. II PK 36/11 (LEX nr 1108547), postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2009 r. II PZP 10/09 (LEX nr 551891) oraz wyrok wydany przez Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dniu 4 lipca 2006 r. w sprawie C-212/04, K. A. i inni przeciwko E. G. ((...) 2006, s. I- (...); (...) Przegląd Sądowy 2007, nr 5, s. 38 oraz na klauzulę 5 zawartą w Porozumieniu ramowym, które stanowi załącznik do Dyrektywy Rady 99/70/WE z 28 czerwca 1999 r. uznał, że praca powódki na stanowisku opiekunki domowej świadczona na rzecz osób wskazanych w decyzji administracyjnej MOPS w S. była realizowana cyklicznie. Zawarcie z powódka umów o pracę na czas określony jednego roku było w tym przypadku uzasadnione występowaniem konkretnych okoliczności dotyczących działalności pracodawcy i warunków jej wykonywania. Istotne przy tym okazały się zadania, które wykonywał pozwany w trakcie obowiązywania umów zawartych z Miastem S., które niewątpliwie także miały charakter cykliczny. Sąd I instancji wskazał, iż umowy o pracę zawarte z powódką po 1 stycznia 2010 r. nie naruszyły obowiązujących przepisów. Brak było bowiem podstaw do ustalenia, iż po tym dniu strony łączyła umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony. W konsekwencji, w ocenie Sądu Rejonowego, nieuzasadnione okazało się także żądanie dopuszczenia powódki do pracy, gdyż strony nie łączy już umowa o pracę, a przesłanką takiego roszczenia jest stwierdzenie, że między stronami istnieje stosunek pracy, lecz pracodawca – pozostając w błędnym przekonaniu – uniemożliwia pracownikowi realizację jego zadań (art. 22 kp). Zdaniem Sądu I instancji, brak jest także przesłanek i podstaw prawnych do zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 4.800 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, skoro po 31 grudnia 2013 r. stosunek pracy powódki wygasł z upływem czasu, na jaki została zawarta umowa o pracę. W oparciu o art. 102 kpc, z uwagi na trudną sytuację materialną powódki, która była osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, Sąd Rejonowy zdecydował nie obciążać jej kosztami zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku apelację złożyła powódka zaskarżając go w całości i wniosła o jego zmianę, poprzez uwzględnienie powództwa i ustalenie, iż T. B. łączy z pozwanym umowa o pracę na czas nieokreślony, począwszy od dnia 1 stycznia 2010 r., nakazanie pozwanemu dopuszczenia do pracy na warunkach umowy zawartej w dniu 2 stycznia 2008 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 4800 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy jak również zasądzenie od pozwanego na powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępca procesowego wg norm przepisanych za obie instancje. Powódka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 25¹ § 1 i 2 kp w zw. art. 22 § 1 kp oraz art. 81 § 1 kp poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy przedłużenie przez pozwanego obowiązywania umowy zawartej z powódką od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. na mocy tego samego aneksu odpowiednio do 31 grudnia 2009 r., a następnie 31 grudnia 2010 r. winno skutkować "przekształceniem" ex lege tego rodzaju umowy o pracę z dniem 1 stycznia 2010 r. w umowę na czas nieokreślony, naruszenie prawa materialnego tj. art. 25¹ § 3 pkt. 2 kp przez niewłaściwe zastosowanie będące konsekwencją błędnej wykładni polegającej na przyjęciu, iż ciągle stałe wykonywanie pracy bez jakichkolwiek odstępów czasowych jest tożsame z zadaniami realizowanymi cyklicznie. Powódka zarzuciła także naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów z przekroczeniem granic ustawowej swobody i wydanie wyroku bez rozważenia wszelkich okoliczności oraz w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania oraz w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego polegającej na uznaniu, iż praca powódki na stanowisku opiekunki domowej stanowiła zadania realizowane cyklicznie oraz przyjęcia dla zasadności oddalenia powództwa powódki charakteru realizacji zadań pracodawcy skorelowania obowiązków pracownika z wygrywaniem konkursu ofert dla realizacji tych ofert, a w konsekwencji sposobu ich finansowania.

W uzasadnieniu apelacji, strona powodowa podniosła m. in., iż praca wykonywana przez T. B. była realizowana w sposób ciągły, stale, bez żadnych odstępów, nie była również realizowana w formie jakichkolwiek cykli. Nie była też związana z jej zapotrzebowaniem tylko przez pewien, okres powtarzający się następnie w różnych

odstępach czasowych. Zdaniem powódki, tok rozumowania przyjęty przez Sąd pierwszej instancji prowadziłby do przyjęcia sytuacji, iż w zasadzie każdy rodzaj pracy należałoby traktować jako zadania wykonywane cyklicznie, a w konsekwencji stosowanie art. 25¹ § 3 pkt. 2 należałoby stosować do wszystkich umów o pracę.

Pełnomocnik pozwanego, na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2015 r. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki okazała się w części, tj. w zakresie żądania ustalenia, iż T. B. łączy z pozwanym umowa o pracę na czas nieokreślony, poczynwszy od dnia 1 stycznia 2010 r. uzasadniona.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny, lecz dokonał błędnej interpretacji przepisu art. 25¹ § 3 kp.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie nie można mówić o cykliczności pracy wykonywanej przez powódkę. Cykliczność polega bowiem na tym, że pracownik wykonuje co jakiś czas np. co miesiąc określone zadanie i co pewien czas, np. co miesiąc wyłącznie w zakresie tego zadania zostaje zatrudniany na czas określony. Powódka pracowała zaś jako opiekunka, a jedynie umowy o pracę zostały przedłużane co roku. Powyższe wyklucza więc określenie pracy powódki jako cyklicznej. Fakt, iż pozwany co roku uczestniczył w konkursie na realizowanie zadań z zakresu pomocy społecznej nie może rzutować na sytuację prawną pracowników zatrudnionych w (...) Komitecie Pomocy (...) w S.. Oczywiście jest, że każdy przedsiębiorca poszukuje zadań do realizacji, na podstawie których prowadzi swoją działalność gospodarczą i do których wykonywania potrzebuje pracowników. Brak ewentualnych zadań do wykonania powoduje zaś konieczność rozwiązania stosunku pracy z zatrudnianymi pracownikami. Dlatego też przyjęć należy, iż z powódką została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony z chwilą zawarcia trzeciej kolejnej umowy o pracę na czas określony, a dokładniej z chwilą od dnia 1 stycznia 2010 r.

Podkreślić należy, iż w niniejszej sprawie nie nastąpiło przekroczenie terminu do wniesienia pozwu, co wynika z charakteru przedmiotu postępowania. W sprawach bowiem o ustalenie istnienia stosunku prawnego nie przewidziano określonego terminu, w którym powinno zostać wniesione powództwo.

Na marginesie należy wskazać, iż T. B. nie była pouczona o prawie odwołania się od zakończenia stosunku pracy, co również wykluczałoby ewentualne przekroczenie terminu do wniesienia pozwu.

Odnosnie żądania powódki o wynagrodzenie w kwocie 4 800 zł brutto za czas pozostawania bez pracy, Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje. W związku z tym, iż powódka we wskazanym okresie, tj. od 1 stycznia 2014 r. nie świadczyła pracy jak również nie domagała się dopuszczenia do pracy, żądanie T. B. jest niezasadne. Stosownie bowiem do treści art. 81 § 1 kp pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie (...). W każdym przypadku wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów. Przedmiotowej sprawy, mając na uwadze, iż powódka nie zgłaszała pozwanemu gotowości do świadczenia pracy, nie można zakwalifikować jako wypełniającej hipotezę omawianego przepisu, a więc T. B. nie należy się dochodzone w pozwie wynagrodzenie. Powyższe potwierdza pogląd wyrażony w orzecznictwie (wyrok Sądu Apelacyjnego (...)z dnia 7 marca 2013 r. III (...)) oraz powoływane tam: wyrok SN z 11 stycznia 2006 r. II PK 111/05, OSNP 2006/23-24, poz. 347, wyrok SN z 12.10.2007, I PK 117/07, LEX nr 447248, wyrok SN z 7.05.2008, II PK 331/07, OSNP 2009/17-18/230), zgodnie z którym przyjmuje się, iż aby uznać istnienie gotowości do pracy musi łącznie: istnieć zamiar wykonywania pracy, istnieć faktyczna zdolność do świadczenia pracy,

wystąpić uzewnętrznienie gotowości do wykonywania pracy oraz pracownik musi pozostawać w dyspozycji pracodawcy. W związku z powyższym, wobec braku zgłoszenia przez powódkę dopuszczenia do pracy, jej apelacja, w zakresie żądania wynagrodzenia, została oddalona.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł, iż T. B. łączy z (...) Komitetem Pomocy (...) w S. umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony od dnia 1 stycznia 2010 r. i nakazał (...) Komitetowi Pomocy (...) w S. dopuszczenie T. B. do pracy, zaś na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Okręgowy oparł na podstawie art. 100 kpc.